
Uitvoeringsprogramma beleid participatiebudget 2014

Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken

GEMEENTE HAARLEMMERLIEDE EN SPAARNWOUDE

Heemstede, januari 2014

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding.....	3
Hoofdstuk 2 Wetswijzigingen.....	4
Hoofdstuk 3 Visie op participatie.....	6
Hoofdstuk 4 Financiën.....	8
Hoofdstuk 5 Voorstellen.....	11
Hoofdstuk 6 Financiële uitwerking voorstellen.....	15

Hoofdstuk 1 Inleiding

De Wet Participatiebudget is in 2009 in werking getreden. Met deze wet zijn de middelen voor het werkdeel WWB (re-integratiemiddelen), inburgering en volwasseneneducatie samengevoegd tot één participatiebudget. Het doel is om gemeenten meer ruimte te bieden in de inzet van middelen, waardoor de burger uiteindelijk meer op maat kan worden bediend.

In 2014 komt het participatiebudget door een verdere bezuiniging nog meer onder druk te staan. Door de wijzigingen in de Wet inburgering is de gemeente niet langer verantwoordelijk voor het aanbieden van inburgeringsvoorzieningen. 2013 was hierin een overgangsjaar, waarvoor nog een klein budget in het participatiebudget werd ontvangen. In 2014 bestaat het participatiebudget nog slechts uit twee componenten, die voor re-integratie en educatie. Het effect van ontschotting is ook in 2014 nihil door de verplichte winkelnering die op de Wet educatie beroepsonderwijs (WEB) van toepassing blijft.

In het uitvoeringsprogramma is te lezen wat in 2014 het totale participatiebudget is, welk deel hiervan is vastgelegd, welk deel vrij te besteden is en vooral op welke manier dit vrij te besteden budget ingezet moet worden om zoveel mogelijk mensen te ondersteunen maar een overschrijding te voorkomen. Bij het inzetten van voorzieningen gaat het erom dit zo efficiënt mogelijk te doen en de juiste trajecten bij de juiste personen te zoeken.

Door de beoogde inwerkingtreding van de Participatiewet in 2015 zullen er niet veel nieuwe beleidsontwikkelingen op het gebied van re-integratie in 2014 doorgevoerd worden. Wel zijn er met behulp van "rijkssubsidies regionale arbeidsmarktprojecten" in 2013 regionale trajecten gestart die doorlopen in 2014. Het gaat hier met name om het Plan van aanpak jeugdwerkloosheid. Ook is er een aanvullende aanvraag ESF subsidie voor bestrijding van jeugdwerkloosheid ingediend. Hiervoor is landelijk nog 10 mln vrijgemaakt, wat voor onze arbeidsmarktregio een bedrag van € 600.000 betekent voor extra projecten voor de bestrijding van jeugdwerkloosheid. Dit soort projecten speciaal voor jongeren, bieden ruimte op het reguliere budget voor andere doelgroepen.

In hoofdstuk 6 wordt het voorgestelde beleid voor zover het financiële consequenties heeft, vertaald naar de financiële situatie. Uitgangspunt bij de voorstellen is een budgettaire neutraliteit.

We zullen in hoofdstuk 2 starten met een beschrijving van de wetswijzigingen. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 de visie op participatie uiteengezet. De financiële gevolgen die deze ontwikkelingen met zich meebrengen staan in hoofdstuk 4 beschreven. Deze financiële gevolgen dwingen ons om bepaalde beleidskeuzes te maken, die in hoofdstuk 5 gepresenteerd zullen worden. In hoofdstuk 6 worden de voorstellen financieel inzichtelijk gemaakt.

Het uitvoeringsprogramma wordt ter vaststelling aan het college voorgelegd, die de nota ter informatie voorlegt aan de raadsvoorbereidingscommissie.

Hoofdstuk 2 Wetswijzigingen

In 2009 is de Wet Participatiebudget ingevoerd. Vanaf 2014 zijn er geen inburgeringsmiddelen meer opgenomen in het participatiebudget door wijzigingen in de Wet inburgering. De gemeente kan het participatiebudget inzetten voor re-integratievoorzieningen, educatie-opleidingen en combinaties van deze voorzieningen. De doelgroep van het participatiebudget is iedereen van 18 jaar en ouder maar het participatiebudget kan ook worden ingezet voor jongeren van 16 en 17 jaar, die nog niet hebben voldaan aan de leer- of kwalificatieplicht.

De Wet Participatiebudget is in hoofdzaak een financieringswet voor de materiewetten, Wet werk en bijstand (WWB) en de Wet educatie beroepsonderwijs (WEB).

2.1 Volwasseneneducatie

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) gewijzigd. Hiermee is het Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs (VAVO) m.i.v. 2013 onder de rechtstreekse aansturing van het Rijk komen te vallen (OCW). De overige educatie is als onderdeel van het participatiebudget doorgelopen. Op basis van de wetswijziging is er in 2013 voor basiseducatie, samen met de andere gemeenten in Zuid-Kennemerland, voor 2013 en 2014 een overeenkomst gesloten met het ROC Nova College.

In 2014 moet bekeken worden hoe educatie in 2015 en volgende jaren vorm krijgt. Aanleiding is het adviesrapport 'Educatie op een kruispunt' waarin vier scenario's voor de toekomst van educatie zijn verkend. Doelgroepen voor educatie vertonen een brede diversiteit, variërend van autochtonen en allochtonen met lage taal- en rekenvaardigheid tot hoog opgeleide allochtonen die de Nederlandse taal willen leren. Het gaat erom dat iedereen de opleiding kan volgen die het beste aansluit bij haar/zijn wensen, behoeften en mogelijkheden. Dit kan een Nederlandse taal- of rekenopleiding bij het ROC of een particuliere taalaanbieder zijn, maar ook een opleiding via een werkgever of een traject in de buurt verzorgd door een vrijwilliger. In een brief van 16 mei 2013 geeft de minister van OC&W al aan dat gemeenten de mogelijkheid moeten hebben om vanuit het educatiebudget al deze verschillende initiatieven van formele en informele educatie te kunnen inkopen. Dit zou betekenen dat de bestaande relatie tussen gemeenten en het ROC zal veranderen en dat de verplichte winkelnering na 2014 komt te vervallen. Hiervoor zal nog wel de Wet educatie beroepsonderwijs aangepast moeten worden. Maar om dit proces zorgvuldig te laten verlopen moet tijdig aan een zorgvuldige overgang worden begonnen.

2.2 Inburgering

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet inburgering gewijzigd. De verantwoordelijkheid voor de inburgering is hierdoor bij de inburgeringsplichtige zelf neergelegd. De gemeente is nog verantwoordelijk geweest voor de asielgerechtigden die na 1 januari 2013 in het kader van de huisvestingstaakstelling in de gemeente zijn geplaatst en die voor 1 januari 2013 een verblijfsvergunning hebben ontvangen. Zij hadden nog recht op een inburgeringsvoorziening. De gemeente heeft in 2013 4 personen opgevangen. Een alleenstaande ouder die binnen vier maanden de gemeente alweer heeft verlaten en twee alleenstaande, waarvan er één onder het overgangsrecht viel. Wel zullen nog enkele overgangsklanten hun traject afronden in 2014. Ook personen die in 2012 zijn gestart met alfabetisering zullen in 2014 pas hun inburgering kunnen afronden.

Voor mensen die vóór 1 januari 2013 inburgeringsplichtig werden blijft het de taak van de gemeente om die plicht te handhaven. Het ministerie van SZW heeft onlangs gemeenten voor de 51.000 mensen die nog aan hun inburgeringsplicht moeten voldoen, een budget voor de uitvoering toegekend. Via een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds ontvangt iedere gemeente een bedrag van € 390 per inburgeringsplichtige. Voor de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude gaat het om € 4.684.

Gemeenten zijn met de wijziging van de Wet inburgering wel geheel verantwoordelijk gebleven voor de maatschappelijke begeleiding bij de opvang van statushouders. Hiervoor wordt jaarlijks een overeenkomst gesloten met Stichting Vluchtelingenwerk Noord West Holland. Deze kosten van € 3.109 voor 2014 kunnen in principe betaald worden uit de vergoeding die hiervoor wordt ontvangen van het COA, € 1.000 per volwassen statushouder. De taakstelling voor 2014 is naar verwachting 6 personen. Mocht niet voldaan worden aan de taakstelling dan biedt het restant van het uitvoeringsbudget inburgering nog ruimte.

2.3 Re-integratie

Het budget van SZW is in principe bedoeld om gemeentelijke uitkeringsgerechtigden via re-integratietrajecten naar werk te laten uitstromen. We bezien dit vanuit een breed perspectief. Dit betekent dat verwacht wordt dat iemand actief meedoet in de maatschappij. Het streven is erop gericht om het WWB-bestand te verkleinen door zoveel mogelijk uitkeringsgerechtigden te laten uitstromen richting de arbeidsmarkt. Is dit (nog) te hoog gegrepen: participatie kan niet alleen door te werken, dat kan ook door onderwijs te volgen, door vrijwilligerswerk of mantelzorg te doen. Participatie slaat dus niet alleen op werken, maar is veel breder dan dat. Het komt erop neer dat iemand 'meedoet' in en daardoor bijdraagt aan de maatschappij waarin hij leeft.

De instrumenten die worden ingezet om participatie in de samenleving te bereiken zijn onder meer re-integratietrajecten, werkstages, loonkostensubsidies, scholing, schuldhulpverlening en verschillende individueel in te zetten instrumenten (bv vrijwilligerswerk, reiskostenvergoeding, tussenschoolse opvang).

Hoofdstuk 3 Visie op Participatie

In 2013 hebben we een toename gezien van het aantal bijstandsontvangers. Ook voor 2014 is de verwachting dat dit aantal nog zal oplopen, terwijl het participatiebudget daalt. Deze feiten maken dat het beschikbare budget zo effectief als mogelijk ingezet moet worden. Er moeten duidelijke keuzes gemaakt worden en verschillende budgetten moeten zo efficiënt mogelijk worden gecombineerd. De vraag, voor wie het in verhouding geringe budget ingezet moet gaan worden, hangt samen met wat de gemeente op het gebied van participatie (vanuit de materiewetten Wet werk en bijstand en Wet Educatie Beroepsonderwijs) wil bereiken.

Gelet op de wetswijzigingen, de Participatiewet 2015, de toename van het klantenbestand en op de afgenomen en afnemende budgetten zijn er twee hoofdoelen voor 2014 te formuleren:

I. Focus op werk

Focus op werk is het centrale doel. In 2014 gaat veel inzet uit naar het moment van aanvraag. Bij de aanvraag om een bijstandsuitkering wordt alles op alles gezet om de aanvrager van een uitkering te helpen aan (parttime) werk.

1. Per 1 juli 2014 zal de zoekperiode van vier weken (thans nog voorbehouden aan jongeren) aan iedere aanvrager worden opgelegd. Dit sluit aan bij de ontwikkeling van het Werkplein per die datum.

2. Aanvragers die geen arbeidsbeperkingen hebben krijgen verplichtingen om een (parttime) baan te accepteren, zich in te schrijven bij uitzendbureaus en verder wordt een maatwerk sollicitatieverplichting opgelegd waarvan de naleving streng wordt gecontroleerd.

Inzake de verplichting om een (parttime) baan te accepteren is half november 2013 een pilot gestart met re-integratiebureau Agros. Agros onderscheidt zich van andere re-integratiebureaus door het daadwerkelijk 'in de aanbieding hebben' van (parttime-)banen. Een medewerker van Agros is bij het eerste intakegesprek aanwezig en bemiddelt de aanvrager naar een parttime baan alvorens überhaupt over het toekennen van een uitkering is gesproken. Deze pilot duurt tot 1 april 2014 en heeft als doel om de aanvrager een extra stimulans te geven om op eigen kracht onafhankelijk te worden van de uitkering. Hoewel de pilot pas enkele weken loopt is al duidelijk geworden dat deze aanpak een extra dynamiek aanboort in de beleving van de aanvragers.

3. De aanvragers die wel aangeven arbeidsbeperkingen te hebben worden per omgaande uitgenodigd voor een medische keuring om de beperkingen objectief in kaart te laten brengen. Indien mogelijk zal de arbeidsdeskundige aangeven welke werkzaamheden wel tot de mogelijkheden behoren.

4. Als het aanvraagstadium is gepasseerd blijft de uitkeringsgerechtigde geconfronteerd worden met de focus op werk. Naast de controle op de naleving van de re-integratieverplichtingen moeten consulent maatwerk leveren bij het vormgeven van een 'plan van aanpak' dat naar uitstroom moet leiden. De consulent koopt dan een re-integratietraject op maat in bij verschillende aanbieders, waaronder Paswerk en Agens.

5. Voor uitkeringsgerechtigden zonder re-integratiemogelijkheden zullen we, gelet op de gekrompen budgetten en de noodzaak keuzes te maken, alleen kunnen helpen op het gebied van activering middels vrijwilligerswerk/mantelzorg (tegenprestatie). Hier zal bemiddeling door IASZ consulenten nodig zijn.

Specifieke doelgroepen

1. Uitkeringsgerechtigden met taalachterstand

Deze doelgroep is zo moeilijk bemiddelbaar dat inzet op participatie van deze groep op korte en op langere termijn van groot belang is. Het hebben van een taalachterstand is een zeer groot beletsel om werk te vinden. Deze groep heeft vaak ook een achterstand op het gebied van scholing en werkervaring. Om te voorkomen dat de kwetsbare (sociaal-economische) positie van deze groep van ouder op kind over gaat zijn taalcursussen georganiseerd (zie hoofdstuk educatie) en is met Paswerk afgesproken dat deze groep kan deelnemen aan een 'werkstage'. De werkstage is bedoeld voor personen die niet direct de kwaliteiten hebben om deel te nemen aan

een re-integratietraject. De deelnemers worden intensief begeleid in het opdoen van werkervaring binnen de Paswerkmogelijkheden, krijgen tegelijkertijd taallessen en krijgen eventueel persoonlijke begeleiding om door te stromen naar een re-integratietraject. Deze groep vormt een steeds groter deel van het totaal aantal klanten.

2. Jongeren

In regionaal verband is met behulp van Europese subsidies een plan van aanpak gemaakt voor de bestrijding van jeugdwerkloosheid. De aanpak hiervan zal regionaal plaatsvinden waarbij Paswerk, IJmond werkt, het UWV en het ROC instrumenten uit het Jeugdwerkloosheidsplan en extra personeel inzetten t.b.v. het acquireren van werkervaringsplaatsen en banen t.b.v. jongeren die moeten/willen doorstuderen of regulier aan het werk moeten. Met behulp van startersbeurzen, loonkostensubsidies en vouchers zullen werkgevers en jongeren gestimuleerd worden elkaar te vinden.

Hiernaast is de IASZ een pilot aangegaan met 'De Talentenpool'. Deze pilot loopt tot 1 april 2014 en betreft de persoonlijke begeleiding van jongeren die niet op eigen kracht en met bovengenoemde inzet aan de slag komen. In de volksmond: 'Jongeren met een randje'. Op dit moment loopt een pilot waarbij De Talentenpool zes maanden de tijd krijgt om een vijftal geselecteerde jongeren naar werk te begeleiden. Vanuit de gemeente Haarlemmerliede was er geen jongere die op het moment van selectie voldeed aan het profiel voor de pilot.

II. Inzet op preventie en uitstroom

Gelet op het aantal uitkeringsgerechtigden dat gebruik maakt van de WWB eind 2013 en de prognose van het Rijk verwachten we voor 2014 een toename van het aantal uitkeringsgerechtigden en daarmee een mogelijke overschrijding van het uitkeringsbudget WWB. De gemeente moet in dat geval het mogelijke tekort tot 10% zelf aanvullen. Bij een overschrijding met meer dan 10% van het bijstandsbudget krijgt de gemeente hiervoor automatisch IAU (Incidentele Aanvullende Uitkering) toegekend, omdat het inwonertal minder dan 10.000 is. Desalniettemin is het van belang om dit verschil te minimaliseren.

De mogelijkheden die we als gemeente hebben om invloed uit te oefenen op het aantal aanvragen voor levensonderhoud zijn beperkt en de ontwikkeling van de instroom is sterk afhankelijk van economische ontwikkelingen. Wie recht heeft op een uitkering kan daar aanspraak op maken.

Wat wel tot de mogelijkheden behoort is:

- preventie door verdere intensivering van samenwerking met het UWV-werkbedrijf;
- intensivering van adequate controle op rechtmatigheid van aanvragen aan de poort;
- meer effectief inzetten van instrumenten richting werkgevers en de arbeidsmarkt om uitstroom naar werk te optimaliseren;
- strenge handhaving op verplichtingen die samenhangen met het inkomen én met de re-integratie-inspanningen die van de klant verwacht worden.

Hoofdstuk 4 Financiën

Het participatiebudget moet worden gebruikt voor het doel waarvoor het wettelijk bestemd is, namelijk voor participatievoorzieningen. Participatievoorzieningen kunnen bij derden worden ingekocht, maar kunnen ook in eigen beheer worden uitgevoerd.

4.1 Totaal overzicht Participatiebudget

In onderstaand overzicht is de terugloop van het participatiebudget zichtbaar.

Haarlemmerliede en Spaarnwoude	2011	2012	2013	2014
Educatiemiddelen	€ 36.793	€ 35.670	€ 8.133	€ 10.724
Inburgeringsmiddelen	€ 37.133	€ 32.276	€ 15.103	€ -
Re-integratiemiddelen	€ 123.120	€ 71.454	€ 79.941	€ 76.129
	€ 197.046	€ 139.400	€ 103.177	€ 86.853

4.2 Educatiemiddelen

Voor de verdeling van het educatiebudget worden voor 2014 als output verdeelmaatstaven het aantal ingekochte trajecten basisvaardigheden en het aantal behaalde NT2-certificaten in 2012 gehanteerd. In 2013 is voor twee jaar een overeenkomst gesloten met het ROC Nova college waarbij de producten die afgenomen worden in het tweede jaar bijgesteld kunnen worden aan de hand van de toegekende budgetten. Er is voor de kleine gemeenten in Zuid-Kennemerland een verhoging van het budget ten opzichte van 2013. De gemeente Haarlem zal ruim € 100.000 minder ontvangen. De overeenkomst laat ruimte om het aantal trajecten naar beneden bij te stellen zodat budgettair neutraal gewerkt kan worden.

Voor verdeling onder gemeenten in 2015 geldt het aantal ingekochte contacturen in 2013 wat via de SISA moet worden opgegeven bij de jaarrekening.

Educatiemiddelen	2014
Budget 2014	
Rijksbijdrage 2014	€ 10.724
Rijksbijdrage 2013 meeneemdeel	€ -
	€ 10.724
Af: reeds aangegane verplichtingen 2014	€ -
Nog beschikbaar budget 2014	€ 10.724

4.3 Inburgeringsmiddelen

Ondanks het feit dat er geen inburgeringsbudget meer wordt ontvangen in 2014 heeft de gemeente nog wel een verplichting om voor de overgangsgroep de trajecten te bekostigen. Dit zou bekostigd kunnen worden door een deel van het meeneemdeel 2013 te oormerken voor de uitgaven die nog gemaakt moeten worden voor deze inburgeringstrajecten. Bij 4.4 wordt dit meeneemdeel 2013 nader toegelicht.

Inburgeringsmiddelen	2014
Budget 2014	
Rijksbijdrage 2014	€ -
Te oormerken meeneemdeel 2013	€ 3.776
	€ 3.776
Af: reeds aangegane verplichtingen 2014	
Trajecten die doorlopen in 2014	€ 2.859
Nog beschikbaar budget 2014	€ 917

4.4 Re-integratiemiddelen

De middelen die de minister van SZW in het kader van de Wet werk en bijstand inbrengt in het participatiebudget worden verdeeld op de wijze waarop het oude WWB-werkdeel werd verdeeld. Dit betekent dat met de verdeelsleutel voor de middelen van SZW zoveel mogelijk wordt geprobeerd aan te sluiten bij de objectieve gemeentelijke behoefte aan re-integratiemiddelen die bepaald wordt door het bijstandsvolume en de lokale arbeidsmarkt. De behoefte van een gemeente aan re-integratievoorzieningen is groter naarmate een gemeente meer uitkeringsgerechtigden heeft en naarmate er sprake is van een slechtere arbeidsmarkt.

Hieronder volgt een overzicht van de middelen met betrekking tot het re-integratiebudget. In dit overzicht zijn de bedragen opgenomen die vastliggen door eerdere besluiten; zoals bijvoorbeeld de vaststelling van begroting van Paswerk door de gemeenteraad, waarin is vastgelegd dat Haarlemmerliede en Spaarnwoude zich verplicht om in 2014 voor € 25.000 aan re-integratiediensten bij Paswerk in te kopen.

In de Wet Participatiebudget is ook een mogelijkheid opgenomen van een reserveringsregeling voor niet bestede middelen (lees: meeneemregeling) van maximaal 25% van het rijksbudget. Op basis van definitieve budgetten 2013 zal dit maximaal 25% van €103.117,- (re-integratiebudget € 79.941 + Inburgeringsbudget € 15.103 + educatiebudget € 8.133) ofwel € 25.794 kunnen zijn. In de begroting 2014 is hiervoor € 25.668 opgenomen. Omdat de werkelijk bestede middelen 2013 pas definitief kunnen worden vastgesteld bij het opmaken van de jaarcijfers 2013, is het momenteel nog niet mogelijk het meeneemdeel 2013 te bepalen. Dit kan uiteindelijk pas na de accountantscontrole begin april 2014. In het overzicht bij hoofdstuk 4.3 (inburgeringsmiddelen 2014) is vooruitlopend op de vaststelling van het meeneemdeel 2013 al wel een bedrag van € 3.776 geoormerkt. In onderstaand overzicht van de re-integratiemiddelen 2014 is voorzichtigheidshalve het meeneemdeel 2013 voorlopig als p.m. post opgenomen.

Bij de voorjaarsnota 2014 zullen we de financiële gevolgen van dit uitvoeringsprogramma 2014 inclusief de dan bekende meeneemdelen 2013 financieel verwerken.

Re-integratiemiddelen		2014
Budget 2014		
Rijksbijdrage 2014	€	76.129
Rijksbijdrage 2013 meeneemdeel	€	p.m.
Toevoeging KOA kopje gemeentefonds	€	1.000
	€	77.129
Reeds aangegane verplichtingen 2014		
Kosten van trajecten die doorlopen in 2014	€	250
Bijdrage plan van aanpak jeugdwerkloosheid	€	312
pilot Agros aan de poort	€	15.000
Re-integratietrajecten Paswerk conform begroting	€	25.000
	€	40.562
Nog beschikbaar budget 2014		
Budget 2014	€	77.129
Af: aangegane verplichtingen 2014	€	40.562-
	€	36.567

Het feit dat we steeds minder middelen beschikbaar hebben ten behoeve van re-integratie van klanten, betekent iets voor ons inkomensdeel, het budget waaruit de uitkeringen betaald worden. Wanneer de uitvoering van de re-integratie namelijk tot onvoldoende uitstroom leidt, worden de kosten voor het inkomensdeel hoger. Dat tekort zal voor de gemeente dan uit eigen middelen moeten worden aangevuld. Vanaf 2014 komen alle WWB tekorten, tot 10% overschrijding, ten laste van de gemeente. Uiteraard zijn de bijstanduitgaven ook beïnvloedbaar door de inspanningen op re-integratie; bijvoorbeeld de economische ontwikkeling.

Hoofdstuk 5 Voorstellen

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de keuzes die gemaakt kunnen worden op basis van het beschikbare budget, met de opgestelde visie en de budgettaire neutraliteit als uitgangspunt.

5.1 Educatie

De middelen voor volwassenen-educatie moeten in 2014 ingezet worden voor de inkoop van groepscontacturen bij een ROC. Gezien de regionale ligging van het ROC Nova College is begin 2013 een overeenkomst voor twee jaar met hen aangegaan. Haarlemmerliede en Spaarnwoude heeft samen met de gemeenten Haarlem, Bloemendaal, Heemstede en Zandvoort een regionale overeenkomst. Regionaal kunnen er namelijk 3800 groepscontacturen ingekocht worden, terwijl Haarlemmerliede en Spaarnwoude zelfstandig maar 63 uur zou in kunnen kopen. Hierdoor zou je geen diversiteit in aanbod kunnen krijgen. Een cursus van 20 weken, voor 12 uur per week kost 240 uur. In de huidige overeenkomst staat een divers aanbod, waar voornamelijk ingezet is op taaleducatie voor anderstalige uitkeringsgerechtigden die na het behalen van hun inburgeringsdiploma geen werk kunnen krijgen omdat de taal nog onvoldoende is. Door taalverhoging aan te bieden voor spreken en luisteren kunnen zij zich na een kort en intensief traject beter verstaanbaar maken. Daarnaast biedt de WEB de mogelijkheid om te dienen als opleidingstraject voor jongeren die zonder startkwalificatie toegelaten willen worden op een MBO-opleiding, maar die nog niet het eindniveau VMBO hebben behaald.

Om de kansen op een startkwalificatie of werk te verbeteren willen wij voor de volgende doelgroepen met een educatieachterstand een WEB aanbod doen (taal, rekenen, digitale vaardigheden):

- laaggeletterde Nederlandstalige volwassenen zonder uitkering voor alfatraject;
- laaggeletterde Nederlandstalige volwassenen met een uitkering;
- jongeren zonder startkwalificatie voor aansluiting op entreeopleiding/MBO;
- laagopgeleide anderstalige volwassenen met een uitkering die niveauverhoging nodig hebben om kansrijker op de arbeidsmarkt te zijn;
- anderstalige van 27 jaar en ouder met een inburgeringsexamen om kansrijker te worden op de arbeidsmarkt (staatsexamens)
- hoog opgeleide anderstaligen met een uitkering;
- (allochtone) jongeren voor aansluiting op entreeopleiding/MBO (staatsexamens)

In 2013 zijn door de IASZ vooral de anderstalige volwassenen aangemeld voor een taalverhogingstraject. Deze groep is het makkelijkst te traceren en werd vanwege de taalachterstand niet bemiddeld door Paswerk. De laaggeletterde Nederlandstalige volwassenen blijven een lastige doelgroep om te traceren. Laaggeletterdheid is moeilijk herkenbaar. Hiervoor is nu een instrument ontwikkeld. De Stichting Lezen en Schrijven heeft een Taalmeter ontwikkeld. Hiermee kan bij volwassenen zonder startkwalificatie in korte tijd getoetst worden of iemand laaggeletterd is. Deze cliënt kan dan naast een re-integratietraject educatie aangeboden worden. Ook voor het maatschappelijk functioneren is lezen en schrijven en rekenen een must. Door middel van een oproep in de nieuwsbrief willen wij onze cliënten attenderen op de mogelijkheid om vaardigheden in lezen, schrijven en rekenen te verbeteren. Op deze manier hopen wij in 2014 ook de producten uit de overeenkomst voor Nederlanders beter te kunnen inzetten.

De middelen voor educatie moeten besteed worden bij een ROC. Er vindt een afrekening plaats op basis van het aantal ingekochte groepscontacturen. Voor 2014 wordt voor een groepscontactuur € 169,00 per uur berekend. Op grond van de WEB is het verplicht om voor Staatsexamentrajecten een eigen bijdrage te vragen. De eigen bijdrage mag niet bekostigd worden uit de WEB gelden. Deze bijdragen zullen voor uitkeringsgerechtigden uit het re-integratiedeel betaald moeten worden. De bijdrage voor een Staatsexamen traject I traject is € 305. Het tarief voor een Staatsexamen II traject is € 549.

Voorstel:

1. Uitvoering van de Wet Educatie Beroepsonderwijs met als doel zoveel mogelijk inwoners met een educatieachterstand toe te leiden naar een vervolgopleiding dan wel werk.
2. Nederlandstalige cliënten met een taal of rekenachterstand traceren en stimuleren om zich te laten scholen.
3. Op grond van de verplichte winkelnering het budget van € 10.724 regionaal inzetten om groepscontacturen in te kopen bij ROC Nova contract samen met de gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland, tegen een uurprijs van € 169,00 per uur.

5.2 Inburgering

Inburgeringstrajecten

De gemeente is op grond van de gewijzigde Wet inburgering in 2014 nog verantwoordelijk voor de doelgroep die valt onder het overgangsrecht. Dit betekent dat de trajecten die ingezet zijn vóór 1 januari 2014 nog moeten doorlopen in 2014 ev. De bekostiging hiervan zal uit het meeneemdeel van het participatiebudget betaald moeten worden.

Voorstel:

Uitvoeren van het wettelijke overgangsrecht op grond van artikel X van de Wet van 13 september 2012 tot wijziging van de Wet inburgering. Kosten overgangsdoelgroep begroten op € 917

5.3 Re-integratie

Door de verwachte toename van het uitkeringsbestand in 2014 zullen we de budgetten zo effectief mogelijk moeten inzetten. Naast de doorlopende verplichtingen uit 2013, de pilots en de toezeggingen aan Paswerk om in 2014 € 25.000 aan re-integratieopdrachten te besteden, moet bekeken worden voor welke doelgroepen middelen kunnen worden ingezet.

Doelstelling van het re-integratiebeleid

Het zwaartepunt van het re-integratiebeleid blijft in 2014 liggen op een focus naar werk, waarbij de insteek is economische zelfredzaamheid of parttime werk naar vermogen. Volledige economische zelfredzaamheid is bereikt als met een baan op het niveau algemeen geaccepteerde arbeid een verdien capaciteit is behaald van tenminste het Wettelijke minimumloon (WML).

Algemeen re-integratiebeleid: Doelgroepen

Vanaf 2014 zal er veel inzet plaatsvinden 'aan de poort'. Dit betekent dat vooruitlopend op de wetswijziging t.a.v. de zoekperiode (thans nog voorbehouden aan jongeren) iedere aanvrager een zoekperiode van vier weken wordt opgelegd. In deze periode wordt de focus op werk maximaal ingezet. Aanvragers die geen arbeidsbeperkingen melden krijgen verplichtingen om een parttime baan te accepteren via Agros aan de poort (pilot tot 1 april 2014), zich in te schrijven bij uitzendbureaus en verder wordt een maatwerk sollicitatieverplichting opgelegd waarvan de naleving streng wordt gecontroleerd. Voor jongeren zal in 2014 de werkwijze uit het Plan van aanpak Jeugdwerkloosheid gevolgd worden, zie hoofdstuk 3)

Uit de praktijk blijkt dat niet alle uitkeringsgerechtigden op eigen kracht kunnen uitstromen naar werk. Er is onvoldoende budget om voor alle uitkeringsgerechtigden een maatwerktraject in te kopen. Daarom wordt steeds gekeken hoe op de meest effectieve wijze invulling gegeven kan worden aan het re-integratiebeleid. In plaats van het hanteren van de kaasschaaf en het inzetten van subsidieplafonds voor alle re-integratie-instrumenten, wordt voorgesteld te kiezen voor een doelgroepenbeleid.

Inzake het re-integratiebeleid kunnen uitkeringsgerechtigden het meest effectief worden ingedeeld in groepen die zijn gebaseerd op mogelijkheden tot het verwerven van arbeid. De indeling is niet absoluut. Gewijzigde omstandigheden (bijvoorbeeld in motivering) kunnen maken dat een nieuwe indeling wordt gemaakt. We onderscheiden de volgende doelgroepen

1. Kansrijke klanten
2. Uitkeringsgerechtigden met een gedeeltelijke loonwaarde
3. Zorgklanten

Voorstel:

Nieuwe en bestaande uitkeringsgerechtigden worden door de IASZ ingedeeld in doelgroepen. De doelgroep bepaalt of re-integratiemiddelen kunnen worden ingezet. Per doelgroep stellen wij de volgende aanpak voor:

1. **Kansrijke klanten:** Kansrijke klanten zijn uitkeringsgerechtigden die een opleidingsniveau hebben op tenminste het niveau van de startkwalificatie (Havo of VMBO2) en een werkloosheidsverleden hebben van minder dan 12 maanden. Deze groep wordt in principe in staat geacht om zelf werk te vinden op de reguliere arbeidsmarkt en hiermee een salaris te verdienen van tenminste het Wettelijk minimumloon (WML). De consultants van de IASZ zullen deze groep monitoren en begeleiden. Dit gebeurt aan de hand van maatwerk, waarbij de uitkeringsgerechtigde uit deze groep tenminste éénmaal per maand wordt gesproken over de voortgang van de sollicitatieactiviteiten. Indien nodig kan deze groep worden aangemeld bij Paswerk (het prestatiecontract 2014), of kunnen korte –en relatief goedkope- trajecten worden ingezet, zoals sollicitatietraining. De (maatwerk-) verwachtingen, zoals het aantal sollicitaties en overige activiteiten dat in een bepaalde periode tenminste moet worden verricht, worden vastgelegd in een plan van aanpak. Als de uitkeringsgerechtigde zich hieraan niet houdt, dan zal een actief maatregelenbeleid aan motivering moeten bijdragen.
2. **Uitkeringsgerechtigden met een gedeeltelijke loonwaarde:** uitkeringsgerechtigden uit deze groep maken kans op het vinden van werk op de reguliere arbeidsmarkt, maar zijn vaak door belemmeringen (nog) niet in staat om tenminste het WML te verdienen. Denk hierbij ook aan uitkeringsgerechtigden met een taalachterstand. Deze groep kan in de regel worden aangemeld bij Paswerk voor het prestatiecontract of de werkstage en daarnaast een taalverhogingstraject volgen via educatie. Als aanvullende competenties nodig zijn, dan is het inkopen van maatwerktrajecten toegestaan.

Zorgklanten: uitkeringsgerechtigden die geen of nauwelijks loonwaarde hebben en op de lange termijn weinig tot geen perspectief op werk hebben. Bij deze groep zal de inzet van re-integratiemiddelen niet of nauwelijks leiden tot een verbetering van de arbeidsmarktpositie. Voor uitkeringsgerechtigden in deze groep worden in principe geen re-integratiemiddelen ingezet. Dit wil niet zeggen dat de IASZ geen inspanningen meer zal verrichten voor deze groep uitkeringsgerechtigden. Wel zal bezien worden of in het kader van de tegenprestatie/maatschappelijk participeren, vrijwilligerswerk of mantelzorg tot de mogelijkheden behoort. Voor bemiddeling naar vrijwilligerswerk zijn er afspraken gemaakt met het Steunpunt vrijwilligerswerk Heemstede.

Voorstel:

1. Meest kansrijke partner: In een gezinssituatie worden alleen re-integratiemiddelen ingezet ten behoeve van de meest kansrijke partner.
2. Niet uitkeringsgerechtigden: voor niet uitkeringsgerechtigden (Nuggers) wordt geen re-integratiebudget aangewend. De IASZ zal wel proberen deze mensen te bemiddelen naar werk, maar zonder tussenkomst van re-integratiepartners.

Regionaal werkplein

Op dit moment wordt in de arbeidsmarkt regio Kennemerland Zuid (en IJmond) gewerkt aan een gezamenlijke aanpak op het gebied van werkloosheidsbestrijding via een Werkplein. Via deze gezamenlijke aanpak worden ook de arbeidsgehandicapten al als speerpunt genoemd binnen de regionale aanpak werkgeversbenadering.

Er wordt in januari 2014 ook op bestuurlijke niveau een intentieverklaring tot samenwerking getekend tussen de 9 gemeenten in deze arbeidsmarktregio en het UWV. Onderdeel hiervan is gezamenlijk participeren in een Werkplein. Hiervoor is de streefdatum 1 juli 2014. Het is de bedoeling dat gemeenten en UWV daadwerkelijk een 'Werkplein' gaan bemensen, waarbij de uitkeringsgerechtigde gefaciliteerd kan gaan worden bij het vinden van werk. Het is dan ook nadrukkelijk de bedoeling dat gebruik gemaakt gaat worden van het in de regio beschikbare re-integratie instrumentarium. Omdat nog niet duidelijk is hoe gemeenten elkaar onderling gaan afrekenen is enige voorzichtigheid geboden voor wat betreft de besteding van ons gehele participatiebudget op dit moment. Dit is de reden dat nog

geen volledige verplichtingen zijn aangegaan ter besteding van het re-integratiebudget en er een reservering is opgenomen.

Eigen bijdrage educatie

De WEB gelden zullen in hoofdzaak ingezet gaan worden voor uitkeringsgerechtigden. Deelname aan de educatieve trajecten zal verplicht worden op grond van artikel 9 van de Wet werk en bijstand. Omdat de WEB de verplichting kent om eigen bijdrage te innen van respectievelijk € 309 voor SE I en € 549 voor SE II, wordt voorgesteld deze kosten te betalen uit het re-integratiedeel WWB.

Voorstel:

Voorgesteld wordt de eigen bijdrage van educatietrajecten op grond van de WEB te zien als trajectkosten en deze te vergoeden uit het re-integratiedeel WWB. Raming eigen bijdragen 2014 € 1.000

Eigen bijdrage Wet kinderopvang

Het uitkeren van de aanvullende compensatie van de eigen bijdrage voor doelgroep-ouders (KOA kopje) is een taak voor de gemeente. Gemeenten hebben de vrijheid om de compensatie al dan niet te verlenen en kunnen zelf de omvang daarvan bepalen. Er worden dus geen wettelijke compensatiepercentages meer vastgelegd.

Gezien de oplopende kosten van de kinderopvang en het belang dat er gediend wordt om zoveel mogelijk belemmeringen tot arbeidsinschakeling voor doelgroep-ouders weg te nemen, wordt er voorgesteld om, de eigen bijdrage die ouders met een WWB uitkering moeten betalen om deel te nemen aan een re-integratie traject, te vergoeden. Het zal hierbij gaan om gemiddeld 10% van de opvangkosten die voor eigen rekening blijft. Voor de uitvoering hiervan zijn in 2013 beleidsregels opgesteld.

Voorstel:

Voorgesteld wordt de eigen bijdrage voor de kosten kinderopvang voor alleenstaande ouders en gehuwden met een WWB uitkering te vergoeden uit het re-integratiedeel WWB. Raming eigen bijdragen 2014 € 1.000.

Hoofdstuk 6 Financiële uitwerking voorstellen

In dit hoofdstuk worden de voorstellen uit hoofdstuk 5 financieel verwerkt. Hierbij is uitgangspunt het vrij te besteden budget wat over blijft na de aangegane verplichtingen zoals in overzichten in hoofdstuk 4 opgenomen.

Educatie	2014
Nog beschikbaar budget 2014	€ 10.724
Voorstellen 2014	
Educatietrajecten contract Nova 2013/2014	€ 10.724

Inburgering	2014
Nog beschikbaar budget 2014	€ 917
Voorstellen 2014	
Overige trajectkosten overgangsrecht	€ 917

Re-integratie	2014
Nog beschikbaar budget 2014	€ 36.567
Voorstellen 2014	
Re-integratieinstrumenten maatwerk	€ 29.567
Eigen bijdrage educatietrajecten	€ 1.000
Eigen bijdrage kosten kinderopvang	€ 1.000
Reservering Werkplein/Agros	€ 5.000
	€ 36.567